

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philippi Melanchthonis Grammatica Latina

Melanchthon, Philipp

Wittebergae, 1621

Caput V. De Literarum in Sylbas Coitione

[urn:nbn:de:bsz:31-112308](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-112308)

4 DE ORTHOGRAPHIA.
CAPUT V.
DE LITERARUM IN SYLLABAS COITIONE.

* *Quid est Syllaba?*

Syllaba est comprehensio literarum, quæ uno spiritu ac tono efferuntur. ut: *Æger, Oeæneus, Dens, Constante.*

△ *Quod si unica litera, v. g. Vocalis, uno spiritu ac tono profertur, namque nomen in Syllaba nomen accipit, ut e-o, e-a-mus.*

△ *Quotuplex est Syllaba?*

Syllaba proprie dicta, hoc est, in quam plures literæ coalescunt, vel tantum constat Vocalibus diversis: vel Vocalibus & Consonantibus simul.

△ *Quid de Syllaba tantum ex Vocalibus diversis constante est notandum?*

Syllaba tantum ex Vocalibus diversis constans, Diphthongus est. ut: *Æger, Oeæneus.*

△ *Quod si duæ Vocales, Diphthongum aliàs constituentes concurrunt, & ad diversas Syllabas pertinent, punctis diacriticis signantur, ut: Poeta, Poëta.*

△ *Quid de Syllabis ex Vocalibus & Consonantibus notandum?*

Modus Consonantes cum Vocalibus, & aliis Consonantibus connectendi.

□ *Quomodo*

DE ORTHO

□ *Quomodo facti erunt
duæ & alia Con*

jata sequentes Reg

I. Unica Conso

as Vocales posita in

firmiorem syllaban

nu. Divisione.

II. In dictione

copatis, una progre

men ut Vocalis præ

compositionem &

sequens non pertinet

et ablatu, abradu

duo, amplius nota.

III. In dictione non est

duæ, sequens, ea a

non sequens, sequens.

III. Consonantes in

te mutari ad eandem

notam, sed ad diversas.

IV. Quæcumque duæ,

sonantes in principio

possunt conjungi, illæ e

vultu compositione

abstrahunt, quia d

abstrahunt, quia d

abstrahunt, quia d

abstrahunt, quia d

abstrahunt, quia d

abstrahunt, quia d

abstrahunt, quia d

abstrahunt, quia d

abstrahunt, quia d

abstrahunt, quia d

abstrahunt, quia d

abstrahunt, quia d

abstrahunt, quia d

abstrahunt, quia d

abstrahunt, quia d

abstrahunt, quia d

abstrahunt, quia d

abstrahunt, quia d

Syllaba?
prehensio litterarum
no effertur... ut
Constanter.

v. g. Vocalis, uno spiri
tu; ² Syllaba: no
a-²ms.

Syllaba?
hoc est, in quam
vel tantum con-
vel Vocalibus &

ex Vocalibus diver-
otandum?

Vocalibus diver-
us est. ut: *Acger*

Diphthongum alia
nt, & ad diversas Sylli
augetur signantur, ut

atibus & Consonan-
dam?

s cum Vocalibus,
onnectendi.

□ *Quomodo*

DE ORTHOGRAPHIA. 5

□ *Quomodo sunt ergo Consonantes cum Vocalibus & aliis Consonantibus connectendae?*

Juxta sequentes Regulas.

I. Unica Consonans, media inter³ duas Vocales posita in Voce simplici, ad posteriorem syllabam pertinet. ut: *Dorminus. Diximus.* 3.

II. In dictionibus Compositis & syncopatis, unaquaeque pars se jungitur, ita tamen ut Vocali praecedenti, ad quam extra compositionem & Syncopen Consonans sequens non pertinebat, ea non affricetur. 4.

⁴ ut: *ablatus, abrado, inseo, exico, perago, abigo, amphibena.* Non autem potest, ⁵ sed potest. Sic non *etiam*, sed *etiam*. Sic *agmen, tegmen, ex agmen, tegmen,* non *agmen, tegmen.* 5.

III. Consonantes immediate⁶ geminatae nunquam ad eandem Vocale[m] pertinent, sed ad diversas. ut: *ille, annus, verira, stuppa, Bacchus.* 6.

IV. Quaecumque duae, vel plures⁷ Consonantes in principio alicujus dictionis possunt conjungi; illae etiam in medio⁸ divelli extra compositionem non debent. ut, 7. 8.

Astrum, quia datur Struma.

aptus, quia datur Prerelas.

hebdoma, quia datur Bdelium.

aetus, quia datur Ctesipho.

A 3 omnis,

6 DE ORTHOGRAPHIA.

o/mnis, quia datur Mnemon
asteris/mus, quia datur *Smaragdus*.

V. Liquida quamcunque consonantem
præcedens, in eandem cum ea syllabam
non coit. ut, *al/mus*, *sum/ptus*, *an/te*,
an/xius, *ar/te*.

Excipitur N post M. ut, *o/mnis*,
a/mnis ⁹ juxta Reg. 4.

Mutam autem sequens, ad Vocale[m] se-
quentem cum ea pertinet. ut *as/tas*, *teneo*
br/e.

Nisi sit ex compositione. ut *abr/ado*,
ab/latus, juxta Reg. 2.

VI. Nulla syllaba plures duabus Mutis
habere potest ante Vocale[m]. ut: *as/ptus*,
optant, *or/fo*.

VII. Si tres Consonantes in medio con-
currunt, & priores duæ in initio dictionis
inveniuntur, non necesse est angere de tertia,
quam semper oportet esse Liquidam, & pro-
inde sequacissimam; vel H post C, P, aut
T; vel V post Q. ut.

A/s/cra, etiamsi non daretur *Scribo*: ta-
men quia *Scio* datur, Liquida R non relu-
ctatur.

a/s/thma, *i/s/thmus*, etiamsi à *s/thm* vel
s/thm, fortè nulla dictio inveniatur: quia ta-
men datur *s/thenelus*, vel saltem etiam *s/tho*;
H & Liquida non reluctantur.

ischibyo-

DE ORTHO

ischibyphi, et
chobius: tamen quia
utur, et e/s/pha; H &

Passillus, etiam
tamen V post Q. O
reio propè liquele

VIII. Nulla lat
ce fungens definit

Ideo scribendum,
tium": sicut *As/ptus*

IX. In Verbis in
de deducuntur, V

Consonans, sequent
Vocals", sequente

Vulca, Volca, P
Vulcan, Vulcano, Va

Carca, Carci, Ca

Carica, Caricari, Ca

Hæc refert de *As/s*

quæ ante Vocale[m], syl

quæ terminat ante Co

velib, syllabam facit

facit de quando in fine p

ante, *as/s*: vel cum co

libra aboluit. ut *as/s*

1711. Ne quæ offensa

modum Græcorum. Si

nam recepta, & in Lat

1712. Ne quæ offensa

1713. Ne quæ offensa

ichthyophagi, etiamsi non daretur
chthonius: tamen quia CT connexa inveni-
untur, *ctesipho*; H & H nihil impediunt.

Paisquillus, etiamsi non daretur *sqvama*;
tamen V post Q olim planè quievit, hodiè
verò propè liqvescit.

VIII. Nulla latina syllaba in G sua vi-
ce fungens desinit, sicut nec Græca in γ.
Ideò scribendum, *augmen, tegmen*¹⁰, *negotium*¹¹: sicut λέλεγμα, ὄγδο.

IX. In Verbis in VO vel VEO & quæ in-
de deducuntur, V syllabam inchoat ut
Consonans, sequente Vocali; terminat ut
Vocalis¹², sequente Consonante. ut

Volvo, Volvi, Volvere, Volvens,
Volustum, Volusto, Volustus, Volustabrum
Caueo, Caui, Cauere, Cauens.
Cautum, Cauturus, Cautio, Cautela.

Huc refer & *Aiso, aisebam, aisis, aisit*:
ubi I ante Vocalem, syllabam & diphthongum
terminat: ante Consonantem autem,
vel sola, syllabam facit, ut *aisitis, aisite*;
sicut & quando in fine ponitur sine conso-
nante, *aisi*: vel cum consonante finali syl-
labam absoluit. ut *aisis, aisit*.

NOTA. Ne quem offendant exempla dictionum
interdum Græcarum. Sunt enim in linguam La-
tinam recepta, & in Latinorum scriptis inveni-
untur.

† Quomodo à Syllabarum numero appellantur dictiones?

A 4 Alia,

10.

11.

12.

itur Mnemon
tur Smaragdus.
unqve consonantem
cum ea syllabam
sumptus, auve,

ost M. ut, omninè
ta Reg. 4.
ens, ad Vocalem
net. ut *aislas, tenu*

ione. ut *abrado,*
Reg. 2.
es duabus Mutis
em. ut: *aspius,*

es in medio con-
initio dictionis
stangi de tertia,
iquidam, & pro-
H post C, P, aut

reetur Scribo: ta-
vida R non relu-

etiamsi à *Hm* vel
veniatur: quia ta-
saltem etiam *Ho*
tantur.

ichthyo

8 DE ORTHOGRAPHIA.

Aliæ Monosyllabæ, quæ unica constant syllaba, ut, *Pes, Mons, Ver, Præ*: Aliæ Disyllabæ, quæ duabus, ut *Pater, Omnis, Amo*, Propter: Aliæ, Polysyllabæ, quæ pluribus quam duabus syllabis constant, quotcumque sanè: ut, *Dominus, amavissem. Conturbabantur Constantinopolitani innumerabilibus sollicitudinibus.*

CAPUT VI.
DE DISTINCTIONIBUS.

Videatur in *ἰστορικῶν*.

FINIS ORTHOGRAPHIÆ.

SECUNDA PARS.

PROSODIA.

□ Quoniam Prosodia non circa Syllabæ substantiam, quam Orthographia sibi vendicat, versatur; sed circa Syllabæ affectiones, quæ magna parte ex Etymologia & Syntaxi dependent, vel saltem judicande sunt: de tota hac parte postremo loco infra tractabimus; ubi & de Versuum ac Carminis ratione non nihil trademus. Intempesivum enim fuerit atque ineptum, hoc loco, & quasi in vestibulo Artis, Puerum in rebus remorari velle, de quibus etiam inter adultos & in arte provecios dubitari interdum videmus. Et frustra in judicandis affectionibus Vocum, hoc est, Tonis ac Temporibus, laborabunt, quæ originis illarum, & discrimina Casuum nondum perceperunt.

TER-

DE ETYM

TER

ETYMO

CA

DE ETYM

Parib

Eymologia et
fingularum vocum
integre naturam

* Quibus Par

Oste: Nomen,
Participium, & Verbum
quædam, & Interjectivum

* Quædam dictionum

Quædam sunt Declinatio
Præteritum, Verbum, &
quæ sunt Indeclinabilia
Propositi, Comparati, &

* Habentur Latine

Latine sermo in un
quæ Germani vocant
Quædam?

A